

Nederland na de crisis: voorbereiden samenleving op overgang naar endemische fase

5.1.2e

- DGSC-19

Vorbereiding samenleving

Doel

- Vorbereiden samenleving op overgang van epidemische naar endemische fase

Uitdagingen

1. Monitoring en duiding van maatschappelijke impact
2. Herstelopgaven formuleren en kansen pakken voor vernieuwing
3. Vorbereiding op verschillende scenario's opleving virus
4. Evaluatie en parlementaire verantwoording

Vorbereiding in twee stappen

1. Voor het zomerreces: passage opnemen in stavaza brief corona over voorbereiding samenleving op endemische fase, daarbij ingaan op:
  - a) de acties daartoe al in gang zijn gezet;
  - b) en welke acties deze zomer en najaar verder uitgewerkt moeten worden.

2. Na het zomerreces: aparte kamerbrief uitsturen met daarin
  - de uitwerking zomeracties en stavaza najaarsacties zoals aangekondigd in de stavaza brief corona (1b).

Outline passage tbv stavaza brief Corona

- Coronacrisis heeft grote economische en maatschappelijke impact gehad en bestaande kwetsbaarheden verdiept. Tegelijkertijd bleek groot deel samenleving in deze crisis veerkrachtig.
- Samenleving nu voorbereiden op een endemische fase (met beheersbare opevingen virus), waarin herstel van schade centraal staat, perspectief en ondersteuning geboden moet worden aan nieuwe en bestaande kwetsbare groepen én kansen voor vernieuwing moeten worden gepakt.
- Tegelijkertijd samenleving voorbereiden op verschillende scenario's waarin we te maken krijgen met een niet-beheersbare opeving van het virus.
- Er zijn al acties t.b.v. voorbereiding samenleving in gang gezet (1a), maar in de zomer en het najaar zijn aanvullende acties noodzakelijk (1b).
- Uitwerking zomeracties (1b) en stavaza najaaracties worden in een aparte kamerbrief opgenomen die kort na de zomer verschijnt (stap 2).

1a) Welke acties zijn al in gang gezet

1. SME-monitoring

- Opzet van o.a. VNG Dashboard Sociale Impact Corona en CBS monitor ontwikkeling welvaart
- MIA opgesteld

2. Herstelopgaven

- Herstelplannen opgesteld en zeven domein-overstijgende opgaven geformuleerd.
- Dialoog traject met de samenleving afgerond: NL na de crisis
- Inventarisatie behoeften samenleving aan herdenken

3. Voorbereiding op verschillende scenario's opleving virus in najaar

- Verschillende scenario's opgesteld t.a.v. niet-beheersbare opleving van het virus
- Eerste geleerde lessen opgesteld
- Gedragsinzichten en interventies t.b.v. betere naleving maatregelen / 'verantwoord gedrag'

4. Evaluatie en parlementaire verantwoording

- Parlementaire verantwoording gestart

1b) Acties in de zomer en het najaar

1. **SME-monitoring**

- Verdere versterking SME-monitoring o.a. nadere afspraken maken met CBS

2. **Herstelplannen**

- Nadere uitwerking van domein-overstijgende opgaven

3. **Vorbereiding op verschillende scenario's opleving virus in najaar**

- Verschillende strategieën uitwerken
- Lessen trekken uit de afgelopen maanden (update van de eerder getrokken lessen)
- Nadere gedragsinterventies uitwerken (versterking van of alternatief voor maatregelen)

4. **Evaluatie en parlementaire verantwoording**

- Nadere uitwerking van voorstellen voor evaluatie

Ad 2) Nadere uitwerking herstelopgaven

- Crisis heeft enorme impact op NL samenleving. Van belang voortvarend te werken aan herstel van schade en pakken kansen voor vernieuwing.
- O.b.v. herstelplannen departementen en dialoogtraject zijn reeds domein-overstijgende opgaven geformuleerd en aangeboden aan formateur
- In ACC 3 juni besloten om uitwerking herstelopgaven in samenhang te zien met uitwerking begroting 2022. In MR 11 juni besloten dat dit Kabinet geen voorstellen meer doet voor beleidsintensivering begroting 2022.
- Wat betekent e.e.a. voor verdere ambtelijke uitwerking van herstelopgaven en vooral voor domein-overstijgende opgaven. Overwegingen hierbij uit DOC van 15 juni:
  - Con nadere uitwerking:
    - herstelopgaven zijn uitkomst van formatie, daarom niet zinvol om tussentijds opgaven uit te werken
  - Pro nadere uitwerking:
    - Opgaven komen niet uit de lucht vallen o.a. ook op hoofdlijnen onderschreven door planbureaus.
    - Zomer benutten om nadere focus aan te brengen in de nog breed geformuleerde opgaven en nader bezien waar echt synergie zit en integrale aanpak voorkeur verdient.
    - Nadere ordening opgaven helpt ook beter onderscheid te maken tussen direct en minder direct aan corona gerelateerde schade.
    - Kortom verstandig om vast ambtelijk in de zomer ons huiswerk op orde te hebben.

Ad 3) Voorbereiding samenleving opleving virus

- Goede voorbereiding op verschillende scenario's opleving van het virus nodig, laten we de tijd die er in de zomer is goed benutten
- Verstandig om verschillende strategieën tbv samenleving te ontwikkelen met de wetenschap dat:
  - de 'rek' er bij veel mensen uit is (financieel, mentaal, etc.);
  - er steeds minder mensen zich daarom aan de maatregelen houden;
  - en er grenzen zijn aan zowel handhaving als steunpakketten;
- Daarbij gebruik maken van alle kennis die nu voorhanden is o.a. geleerde lessen en gedragsinzichten.

Ad 4) Evaluatie en parlementaire verantwoording

- Aanjagen, coördineren en initiëren van domein-overstijgende evaluaties en evaluatiethema's.
- Parlementaire Verantwoording gestart met een apart traject met een langere doorlooptijd gericht op departement overstijgende verantwoordelijkheden en interdepartementale coördinatie m.b.t. parlementaire verantwoording in de toekomst, inclusief het veiligstellen van informatie in de hotspot Archivering COVID19.
- Nadere uitwerking van voorstellen voor evaluatie en verantwoording volgt na de zomer.

Vragen

- Akkoord met de aangekondigde acties in de zomer en het najaar?
- Akkoord met de twee stappen: voor de zomer passage in stavaza brief corona opnemen, na de zomer een aparte kamerbrief met uitwerking van de acties
  - w.o. een stapsgewijze ambtelijke uitwerking van de herstelopgaven waarbij ACC en/of SGO als opdrachtgever kan fungeren en vinger aan de pols kan houden.